

ТІТАРЕНКО АНАСТАСІЯ, здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

АТАМАНЮК АННА, здобувач вищої освіти

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Науковий керівник – **ДУБІНІНА МАРИНА**, доктор економічних наук,

професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ З ПРАЦІВНИКАМИ ТА ВПЛИВ КОНТРОЛЬНИХ РИЗИКІВ НА ДОСТОВІРНІСТЬ ЗВІТНИХ ДАНИХ

В сучасному бізнес-середовищі, де складність бізнес-процесів та обсяг фінансових операцій зростає, внутрішній контроль оплати праці виявляється критично важливим для успішного управління підприємством. Недосконалість систем контролю може призвести до помилок у розрахунках зарплат, неправомірних виплат, чи шахрайства, спотворюючи фінансові звіти та впливаючи на стратегічні рішення. Тому постійне вдосконалення систем внутрішнього контролю та управління ризиками є невід'ємною частиною забезпечення ефективності та репутації сучасного підприємства.

Внутрішній контроль у фінансовому обліку – це система процедур та заходів, впроваджених керівництвом організації для забезпечення ефективного виконання фінансових операцій, надійності фінансової звітності та дотримання законодавства. Ця система є ключовою для ідентифікації та управління ризиками, які можуть вплинути на досягнення цілей підприємства та на достовірність фінансової інформації. Внутрішній контроль допомагає забезпечити активи організації, запобігти та виявити шахрайство, сприяти точності та повноті облікових записів, а також покращити ефективність операцій. Він включає в себе різноманітні елементи, такі як контрольне середовище, оцінка ризиків, контрольні дії, інформація та комунікація, а також моніторинг. Внутрішній контроль відіграє вирішальну роль у забезпеченні прозорості, об'єктивності та відповідальності в управлінні підприємством, що є основою для довіри інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Внутрішній контроль розрахунків за виплатами з працівниками в Україні регулюється рядом нормативних актів, які визначають правила та стандарти в цій сфері. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» встановлює фундаментальні принципи для ведення обліку та розробки звітності, забезпечуючи їх достовірність та прозорість. Також, Закон України «Про оплату праці» регламентує процеси виплати заробітної плати, вимагаючи точності та справедливості в розрахунках, що впливає на внутрішній контроль та зменшує ризики недостовірності в звітності [1] [2].

Закон «Про запобігання корупції» спрямований на мінімізацію ризиків шахрайства та корупції в управлінні підприємством, включно з аспектами оплати праці, впливаючи на внутрішній контроль і забезпечення достовірності фінансових звітів. Податковий кодекс України, регулюючи нарахування та

сплату податків з заробітної плати, вимагає суворого дотримання законодавства, що сприяє точності фінансової звітності [3].

Національні стандарти бухгалтерського обліку та аудиту задають методику та процедури для бухгалтерського обліку, аудиту та контролю, що є ключовими для підтримки достовірності фінансової інформації та прозорості діяльності підприємств. Всі ці акти спільно формують нормативну базу, що забезпечує ефективний внутрішній контроль і управління ризиками, сприяючи достовірності звітних даних та стабільному функціонуванню підприємств в Україні [4].

Аналіз контрольних ризиків в розрахунках з працівниками є важливим аспектом внутрішнього контролю в організації, оскільки допомагає ідентифікувати та мінімізувати потенційні помилки або шахрайства, що можуть виникнути під час процесу виплати заробітної плати. Цей аналіз охоплює різні аспекти, такі як точність нарахувань зарплати, дотримання податкових вимог, відповідність умовам трудових договорів та законодавчих норм. Він передбачає перевірку систем та процедур, використовуваних для обчислення виплат, внесення записів до бухгалтерського обліку, а також аудит внутрішніх та зовнішніх процесів, пов'язаних з оплатою праці. Наслідком ефективного аналізу контрольних ризиків є підвищення довіри до фінансової звітності підприємства, зменшення можливості фінансових втрат, а також підтримка доброго імені організації та її відносин з працівниками. Здійснюючи ретельний контроль та аналіз, підприємства можуть виявляти та усувати вразливі місця в своїх системах оплати праці, тим самим запобігаючи неправомірним діям і забезпечуючи справедливість та прозорість у фінансових відносинах зі своїми працівниками.

Покращення системи внутрішнього контролю розрахунків з працівниками є ключовим аспектом забезпечення фінансової прозорості та ефективності організації. Це включає в себе застосування передових технологій для автоматизації розрахунків зарплат, що дозволяє зменшити людські помилки, посилення процедур перевірки та аудиту для забезпечення точності та дотримання законодавчих вимог. Також важливо регулярно навчати персонал принципів внутрішнього контролю та актуальних змін у законодавстві, що стосуються оплати праці. Вдосконалення комунікації всередині організації допомагає усвідомленню важливості внутрішнього контролю на всіх рівнях, а залучення зовнішніх консультантів чи аудиторів може надати новий погляд на існуючі процеси та вказати на потенційні поліпшення. Усі ці заходи сприяють створенню більш прозорої, ефективної та надійної системи внутрішнього контролю, що підвищує довіру до фінансової звітності організації та сприяє її стабільному розвитку [5].

Отже, внутрішній контроль розрахунків за виплатами з працівниками відіграє вирішальну роль у забезпеченні фінансової стабільності та прозорості організації, а також у підтриманні довіри зацікавлених сторін. Ефективні системи внутрішнього контролю допомагають ідентифікувати та мінімізувати контрольні ризики, які можуть вплинути на достовірність звітних даних,

зокрема в аспекті розрахунків з працівниками. Націленість на точність виплат, дотримання законодавчих вимог, а також прозорість та відкритість процесів розрахунків підвищує ефективність операційних процедур і знижує потенціал фінансових втрат чи шахрайства. Постійний розвиток та адаптація систем внутрішнього контролю до змінюваних умов ринку та нових регуляторних вимог є ключовим для підтримки їхньої актуальності та ефективності. У підсумку, внутрішній контроль є необхідним для забезпечення фінансової цілісності та відповідальності, що в свою чергу сприяє стабільному розвитку та успіху організації в довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 23.03.2024).
2. Закон України «Про оплату праці». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр#Text> (дата звернення: 23.03.2024)
3. Закон України «Про запобігання корупції». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 23.03.2024)
4. Міністерство Фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja> (дата звернення: 23.03.2024).
5. Дубініна М.В. Аналіз способів виявлення маніпуляцій у фінансовій звітності. 2023.

